

Energi Viborg Vand A/S
Industrivej 15
8800 Viborg

Tilladelse efter miljøbeskyttelseslovens § 19 til at anvende Bentonit og Dämmer ved NoDig-arbejde under Sct. Jørgens Vej i Viborg.

Entreprenørfirmaet Østergaard har på vegne af Energi Viborg Vand A/S den 15. december 2025 ansøgt om tilladelse til at anvende bentonitproduktet TUNNEL-GEL PLUS samt hjælpestoffet Dämmer i forbindelse med et mikrotunneleringsprojekt under Sct. Jørgens Vej i Viborg. Begge produkter vil i det følgende blive benævnt som projektprodukterne.

Mikrotunneleringsprojektet, som er et NoDig-arbejde, benyttes til etablering af en ny regnvandsledning fra rundkørslen ved Dumpen, via Sct. Jørgens Vej, til Søndersøparken.

Da den ønskede anvendelse af projektprodukterne til udførelse af underboringen kan indebære en risiko for forurening af jord og grundvand, kræver anvendelsen en vurdering og tilladelse efter § 19, stk. 1, i miljøbeskyttelsesloven¹.

Afgørelse

Viborg Kommune meddeler hermed tilladelse efter miljøbeskyttelseslovens § 19 stk. 1 til anvendelse af de ansøgte projektprodukter i forbindelse med mikrotunneleringsprojektet.

Tilladelsen gælder frem til afslutningen af projektarbejdet.

Vilkår

Tilladelsen gives på følgende vilkår:

1. Projektet og brugen af projektprodukterne skal udføres som angivet i ansøgningen.
2. Ved væsentlig ændring i anvendelsen eller øgede mængder skal Viborg Kommune orienteres, med henblik på evt. revision af tilladelsen.
3. Tilladelsen gælder for brug af følgende projektprodukter:
  - Bentonit, Tunnel-Gel Plus (Halliburton)
  - Dämmer, (Heidelberg Cement)
4. Tilladelsen gælder for anvendelse af følgende samlede ansøgte mængde:

---

¹ Lovbekendtgørelse 2025-12-22 nr. 1742 om miljøbeskyttelse

Dato: 19-01-2026

Sagsnr.: 25/35614
Sagsbehandler: vpcaelu

Direkte tlf.: 87 87 56 06
Direkte e-mail: caelu@viborg.dk

Side 1 af 7

- Bentonit ($1.669 + 1.611 + 748 \text{ kg}$) = 4.028 kg
  - Dämmer ($6.675 + 6.445 + 2.992 \text{ kg}$) = 16.112 kg
5. Opbevaring og håndtering af projektprodukter skal foregå, så der ikke er risiko for spild eller udvaskning til jord og grundvand samt kloak.
  6. Hvis bygherre eller bygherres repræsentant konstaterer eller får begrundet mistanke om væsentlige spild af projektprodukter, skal der straks træffes foranstaltninger, der kan bringe evt. spild til ophør og forhindre yderligere spild.
  7. Væsentlige spild af projektprodukter eller væsentlige tab af projektprodukter i undergrunden eller på terræn skal straks oplyses til kommunen.
  8. Overskrider forbruget væsentligt de samlede ansøgte mængder opgivet i vilkår 4, skal der redegøres for årsagen hertil. Redegørelsen skal beskrive om, der har været særlige geologiske, hydrauliske, hydrogeologiske forhold, der har gjort sig gældende.
  9. Under borearbejdet skal der føres en logbog over anvendte mængder af projektprodukter opgivet som total og forbrug i kg/m. Opgørelsen skal senest 5 hverdage efter afslutning på arbejdets gennemførelse fremsendes til industri@viborg.dk.

Tilladelse til at anvende projektprodukterne er meddelt efter miljøbeskyttelseslovens § 19 kan, jf. § 20, til enhver tid og uden erstatning ændres eller tilbagekaldes af hensyn til

- 1) fare for forurening af vandforsyningsanlæg,
- 2) gennemførelsen af en ændret spildevandsafledning i overensstemmelse med en spildevandsplan efter miljøbeskyttelseslovens § 32 eller
- 3) miljøbeskyttelsen i øvrigt.

Tilladelsen bortfalder jf. miljøbeskyttelseslovens § 78a i det omfang, at den ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år.

Baggrund og projektbeskrivelse

Projektet omfatter etableringen af en ny regnvandsledning fra rundkørslen ved Dumpen, via Sct. Jørgens Vej, til Søndersøparken, Viborg. Den samlede ledningsstrækning samt deletaperne ses i bilag 1.

Projektperioden er opgivet til at vare fra uge 9 til uge 30, 2026.

Regnvandsledningen skal på sigt forbindes til en underjordisk renseløsning til rensning af regnvand under et grønt areal ved Søndersøparken. Med projektet forøges kapaciteten i kloaksystemet, så det er bedre rustet til fremtidens regnmængder. Derudover sikrer renseløsningen, at regnvandet fra midtbyen bliver rensat til gavn for søens vandkvalitet.

For at mindske generne i midtbyen for trafik og handelsliv, etableres regnvandsledningen ved en opgravningsfri metode kaldet mikrotunnelering. For at kunne udføre arbejdet, vil det være nødvendigt at anvende produkter såsom bentonit samt dämmer. Bentonit vil ikke blive blandet op med jorden, da det lægger sig som smøring mellem presserør og jorden. Bentonitten har til formål at nedsætte tunnelrørenes kappefriktion i jordlaget. Ved endt tunnelering pumpes dämmer ind omkring rørene for at stabilisere overcuttet og udfylde det hulrum, der ved tunneleringen er opstået mellem rør og eksisterende jord.

Projektet udføres i flere deletaper i intakte jordaflejringer 2-5 meter under terræn. Deletaperne udstrækning ses i vedlagte oversigtskort i bilag 1. Detaljer samt opgivne mængder (i tør tilstand) af projektprodukter er for hver deletape opgivet herunder.

- Strækning A til B: *Søndersøparken til Sct. Jørgensvej øst*. 145 meter Ø1200/1280 mm GAP-rør etableret ved mikrotunnelering. Overcut 22,5 mm. Dybde 2-5 m.u.t.
  - Bentonit 1.669 kg
  - Dämmer 6.675 kg
- Strækning C til B: *Sct. Jørgensvej midt til Sct. Jørgensvej øst*. 140 meter Ø1200/1280 mm GAP-rør etableret ved mikrotunnelering. Overcut 22,5 mm. Dybde 3,6-5 m.u.t.
  - Bentonit 1.611 kg
  - Dämmer 6.445 kg
- Strækning C til D: *Sct. Jørgensvej midt til rundkørslen Sct. Jørgensvej/Dumpen*. 65 meter Ø1200/1280 mm GAP-rør etableret ved mikrotunnelering. Overcut 22,5 mm. Dybde 3,6-3,4 m.u.t.
  - Bentonit 748 kg
  - Dämmer 2.992 kg

Risikovurdering af projektprodukter

I dette afsnit gennemgås de to produkter, der ønskes anvendt.

Tunnel-Gel Plus

Tunnel-Gel Plus anvendes til smøring omkring tunnelrøret. Produktet er et bentonitprodukt, der primært består af naturlige lermineraller, hvor der er tilsat tre hemmeligholdte komponenter. I 2021 analyserede DHI produktet og konkluderede i denne forbindelse, at det ikke udgør nogen risiko for miljøet, herunder de hemmeligholdte komponenter.

Dämmer

Dämmer benyttes til udfyldning af hulrum mellem nyt rør og omkringliggende intaktjord. Dämmer er et cementprodukt, der primært består af uorganiske forbindelser som silikater, calcium aluminium ferrit, magnesiumoxid, der alle vurderes at være naturligt forekommende i jord. I 2021 analyserede DHI produktet og konkluderede i denne forbindelse, at det ved den planlagte anvendelse, sammenlignet med det som ansøges om her, ikke udgør nogen risiko for miljøet, herunder de hemmeligholdte komponenter.

Viborg Kommunes vurdering

Generelt

Viborg Kommune skal med denne tilladelse sikre, at anvendelsen af projektprodukterne ved tunneleringen ikke udgør en risiko for jord og grundvand.

Forurennet jord

Det vurderes at de anvendte projektprodukter ikke vil blive opblandet med den omkringliggende jord. Den planlagte tunnelering vil ikke berøre områder, som er kortlagt i henhold til jordforureningsloven og tunneleringen vurderes primært at ske i en dybde, der udelukkende består af ren intaktjord.

Grundvand

Området hvor tunneleringen foregår ligger hverken indenfor et område med særlige drikkevandsinteresser (OSD) eller indenfor indvindingsoplande til vandværker. En eventuel nedsivning eller udsivning fra pressegrubber og tunnelrør i anlægsperioden forventes at være minimal. Efter endt anlægsperiode vil rørene være indkapslet i Dämmer, der hærder op lige som beton.

Habitatvurdering - Natura 2000 og Bilag IV-arter

I henhold til §§ 6 og 7 i habitatbekendtgørelsen² skal kommunen vurdere, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter kan:

- 1) påvirke et Natura 2000-område væsentligt
- 2) beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget på habitatdirektivets Bilag IV
- 3) beskadige plantearter, der er optaget på habitatdirektivets bilag IV.

Nærmeste Natura 2000-område (N30 Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals Ådal) ligger ca. 3,5 km sydøst for projektområdet. Nærmeste § 3 beskyttet natur, en sø (Søndersø), ligger ca. 110 m øst for den sidste pressegrube.

Både ud fra afstanden og karakteren af det ansøgte projekt vurderes det ansøgte, hverken i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, at få negativ effekt på de arter eller naturtyper, som Natura 2000-området er udpeget for at beskytte, ligesom projektet ikke vil påvirke bilag IV-arter samt ikke vil ødelægge yngle- eller rasteområder for bilag IV-arter.

VVM-screening

Denne tilladelse gælder alene brugen af de nævnte projektprodukter. Dette skal i sig selv ikke screenes iht. VVM-reglerne. Der er under denne vurdering ikke taget stilling til etablering af selve rørledningen, efterfølgende renseløsning samt fremtidig udledning af regnvand herfra til Søndersø.

---

² Bekendtgørelse 2023-08-21 nr. 1098 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter

Samlet risikovurdering

Det vurderes, at der ikke vil være risiko for at benytte de ovenfor nævnte stoffer i de angivende mængder i forbindelse med projektet. Produkterne udgør hverken hver for sig eller samlet set, en risiko for jord, grundvand eller vandmiljø i de konkrete mængder, der er beskrevet i § 19-ansøgningen.

Der er med de indsatte vilkår taget højde for, at der ikke vil ske et overforbrug af projektprodukterne.

Partshøring

Udkast til tilladelse har været sendt i partshøring hos ansøger, dvs. Energi Viborg A/S og Entreprenørfirmaet Østergaard A/S. Der var ingen bemærkninger til udkastet, hvorfor denne endelige tilladelse er uændret ift. udkastet.

Klagevejledning og søgsmål

Denne afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet i henhold til miljøbeskyttelseslovens § 91.

Eventuel klage skal være indgivet senest 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt. Afgørelsen vil blive offentliggjort på Viborg Kommunes hjemmeside (Høringer og afgørelser) den 19. januar 2026. Klagefristen udløber således den 16. februar 2026.

Du klager digitalt via Klageportalen, som du finder via [Nævnenes Hus, borger.dk](#) eller [virk.dk](#). Du logger på Klageportalen med NEM-ID. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Viborg Kommune via Klageportalen. Der opkræves klagegebyr i forbindelse med klage. Klagegebyrets størrelse og vilkår for eventuel tilbagebetaling fremgår af nævnets hjemmeside. Øvrige vilkår for klage fremgår ligeledes af nævnets hjemmeside: <https://naevneneshus.dk/>

Indbringelse for domstol

Hvis afgørelsen ønskes prøvet ved en domstol (søgsmål), skal sagen være indbragt senest 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt, jf. miljøbeskyttelseslovens § 101.

Spørgsmål og aktindsigt

Der er mulighed for at se kommunens dokumenter i sagen. Er der spørgsmål til sagen, eller ønskes der aktindsigt, bedes I kontakte undertegnede.

Med venlig hilsen

Carsten Egeris Lund
Civilingeniør

Kopi af denne afgørelse er sendt til

- Entreprenørfirmaet Østergaard, hbj@oestergaardas.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, viborg@dn.dk
- Styrelsen for Patientsikkerhed, stps@stps.dk
- Region Midtjylland, Jordforurening, jordforurening@ru.rm.dk

Bilagsoversigt

Bilag 1: Tegning over tunneleringsstrækningen – Etapeplan (Viser strækningerne for anvendelse af Bentonit og Dämmer)

Bilag 1: Tegning over tunneleringsstrækningen

